

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitulvm XXXVIII. Mandatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

nem, in cuius demortui locum hæres succedit, cum iuris fictione hæres eadem persona cum defuncto intelligatur, Authent. de iur. iurando à moriente præstito, coll. 5. & cum Glof. communiter hinc docent interpretes.

Secundò, quòd aliter dicendum, si Comes ab aduersario vigore rescripti, ante mortem suam in iudicium vocatus sit: tunc lite cum ecepta per citationem, obligatio ex rescripto transisset ad hæredem eius Comitissam, sicuti ex hoc ipso c. colligitur per sensum contrarium, & docet Gl. recepta ver. viueret.

Tertiò, quòd aliter dicendum, si debitum ex mutuo incubuisset Comiti non obligatione personali, sed ratione rei, siue quatenus erat possessor Comitatus: tunc enim Comitissa, ad quam Comitatus deuolutus, vigore eius rescripti cum clausula generali, conueniri posset, uti eadem Gl. annotauit, & constat ex c. dilecti 17. de foro comp. ex quo habetur, quòd Prælatus successor per eiusmodi generalem clausulam conueniri possit, tametsi rescriptum impetratum sit, dum antecessor viueret: quandoquidem Prælatus per se non conuenitur, sed ratione ecclesiæ aut dignitatis, quæ non extinguitur, sed ab vno Prælato ad alterum transit, argum. c. quoniam Abbas 14. de off. deleg. Atque ita docet Ioan. Andr. hic n. 12. Abb. n. 4. Quare etiam vice versa, si Prælatus nomine ecclesiæ suæ literas à Papa impetrauit, eo mortuo, successor quoque illis uti poterit.

CAPITVLVM XXXVII.

Ex insinuatione.

PARAPHRASIS ET SVMMA.

Litteræ exemptoriæ valent, tametsi monitoriæ non præcesserint: præterquam si in exemptoriis mentio fiat de monitoriis: tunc enim obreptitiæ illæ erunt, quippe per falsi oppressionem impetrata.

Vide quæ suprâ dicta sunt in c. Capitulum S. Crucis 3. o. hoc tit.

CAPITVLVM XXXVIII.

Mandatum.

PARAPHRASIS ET SVMMA.

Si duo ad eandem ecclesiam à Sede Apostolica mandatum adferant, de prouidendo ipsi canonicari, & in posterioribus litteris clausula contineatur, Si pro alio non scripsimus, gratiam hanc exequaris; hoc casu non debet prouideri posteriori, si illi qui prius impetrauit, prouisum fuerit: quia non est intentio Papæ, collatorem ordinarium grauare super receptione, seu institutione duorum, nisi id exprimatur.

SED quænam fuit ratio dubitandi, cum in secundo mandato expressè posita fuerit conditio, si pro alio non scripsimus, qui gratiam prosequatur? Respondet bene Gl. Ideo dubitatum fuisse, quia conditio posita fuit de præsentate: Nemo autem tum prosequeretur, seu beneficium petebat, sed prior, pro quo scriptum fuerat, beneficium iam obtinebat. Nihilominus decernit Greg. IX. Papa; posterius mandatum reijci posse; quia si vni impetranti prouisum sit beneficium, satisfactum est intentioni Papæ; cum is nolit ecclesiam super receptione duorum grauare, prout etiam colligitur ex c. penult. eod. tit. in 6.

NOTANDVM I. Si Papa mandet alicui canonicatum in ecclesia prouideri, necesse non est de præbenda mentionem fieri. Quia præbenda debetur Canonico; adeoque est quid consequens ad canonicatum, iuxta c. Si clericus 11. & c. si postquam 14. de præb. in 6. Qui autem vult antea cadens, vult etiam consequens, & qui mandat principale, mandare etiam censetur accessorium. Ita Abb. hic n. r. & in c. dilectus n. 6. de præb.

NOTANDVM II. Collator ordinarius per mandata Apostolica Sedis super beneficiorum prouisione, censetur grauari. Quia beneficij collatio, cum sit gratia & donatio quædam, pertinet ad exercendam liberalitatem Prælati: præsertim erga eos, qui

quibus bene obligatus est, uti notat hinc Abbas antiquus. Quamobrem beneficiorum collatio censetur veluti fructus ecclesiasticæ dignitatis ac potestatis. Videri possunt, quæ scripsit Azor tom. 2. lib. 6. c. 32. & quæ docui in Theol. moral. lib. 4. tr. 2. cap. 10. & 11.

CAPITVLVM XXXIX.

Literis.

PARAPHRASIS.

Si Papa v.g. Gregor. IX. pro Guilielmo clerico scripserit, ut in canonicum recipe- retur, nisi ecclesia ante à se grauata fuis- set simili mandato; hoc casu Guilielmus institui debet ad canonicatum vacaturum, non obstante, quod idem Papa ad eundem collatorem prius literas execu- torias dedit pro alio clerico, qui ab an- tecessore Pontifice monitorias literas im- petrârat. Neque enim obstat, quod Pon- tificex, nisi exprimat, eundem collatorem duobus mandatis grauare non soleat, quia hoc casu Gregorius IX. posterioris tantum mandati auctor est; prius autem ab antecessore Honorio III. originem ac- cepit: quod vt executioni mandetur, ad successoris officium pertinet curare.

SUMMARIVM.

1. Si successor exequatur opus ceptum ab Antecessore, tribuitur id magis Antecessori.
2. Graua expectatiua, seu mandata de pro- uidendo, omnino per Concil. Tridenti- num sublata sunt.

NOTANDVM Vn. Si successor exequatur opus ceptum ab antecessore, tri- buitur id magis antecessori: quia primor- dia cuiusque rei spectari debent.

Sed temporis successu in Roman. Curia eôsuetudo introducta fuit, vt Pontifex Rom. mox post promotionem suam, omnes ante- cessorum gratias expectatiuas seu de prouidendis beneficijs, quæ executioni mandatae

non fuerunt, ita vt ius in ijs quæsitum, re- uocaret, prout videre est in e. si is, 39. c. quondam 40. de præb. in 6. & c. vlt. de con- cess. præb. eod. libr. Propterea quod gratiæ expectatiuæ ecclesijs grauamen inferant; promissionem item, ac veluti pactionem de futura successione contineant, cuiusmodi pactione indecens censetur, c. 2. & 3. de con- cess. præb. cap. 2. eod. tit. in 6. Quamobrem Concil. Trident. sess. 24. c. 19. gratias expe- ctatiuas, seu mandata de prouidendo omnino sublata esse voluit; prout etiam supra dixi.

CAPITVLVM XL.

Abbatem.

PARAPHRASIS.

Pontifex scripsit pro Sebastiano clerico ad Abbatem S. Proculi, vt illi in aliqua ec- clesiarum sui Monasterij beneficium prouideret: postea alias literas idem Pon- tificex dedit ad diocesanum Episcopum, quibus mandauit, vt in Diocesi sua, si pro alio scriptum non esset, faceret prouideri clerico Vdalrico. Hunc Episcopus ius- sit institui in ecclesia ad Monasterium Abbatis pertinente; sed Abbas coneradi- xit, quia ipse antea spirituale mandatum acceperat, vt Sebastiano prouideret. In hoc casu Respondet Gregor. IX. excep- tionem Abbatis iustam esse; cum Pon- tificex non soleat eundem collatorem pluri- bus eiusmodi mandatis grauare.

SUMMARIVM.

1. Mandatum generale non derogat spe- ciali, præsertim prius impetrato.
2. Collatio beneficiorum ordinario iure pertinet ad Episcopum; speciali tamen consuetudinis siue privilegij aliquando ad inferiorem, v.g. Abbatem, Capitulum, &c.

NOTANDVM I. Mandatum generale non derogat mandato speciali, præser- tim prius impetrato. Ita sumitur ex hoc c. S 3 iun.